

Sygn. akt I UK 159/19

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania A. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
o zasiłek chorobowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 maja 2020 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 13 grudnia 2018 r., sygn. akt VII Ua (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie
obciążając odwołującej się kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 13 lutego 2018 r. Sąd Rejonowy w K., w sprawie z odwołania A.G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z 12 maja 2017 r. o zasiłek chorobowy, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego A. G. za okres od 10 lutego 2017 r. do 20 maja 2017 r. wynosi 5516,28 zł (pkt I) i oddalił odwołanie w pozostałej części (pkt II).

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 13 grudnia 2018 r. oddalił apelację ubezpieczonej zaskarżającą powyższy wyrok w punkcie II.

Ubezpieczona wniosła skargę kasacyjną od powyższego wyroku, zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj.:

a) art. 9 ust. 1c, art. 11 ust. 2, art. 13 pkt 4 oraz art. 14 ust. 2 pkt 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U z 2019 r., poz. 300 ze zm.; dalej: ustawa systemowa), przez błędne przyjęcie, że z chwilą nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego dobrowolne ubezpieczenie chorobowe osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą ulega „zawieszeniu”;

b) art. 48 ust. 1 i 2 oraz art. 48a ust. 1 i 2 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 645 ze zm.; dalej: ustawa zasiłkowa), przez ich błędną wykładnię i wadliwe przyjęcie, że pobieranie zasiłku macierzyńskiego powoduje „zawieszenie” podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej i w związku z tym nie można traktować okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego jako okresu podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w myśl tych przepisów,

c) w konsekwencji błędów, o których mowa w pkt a) i b) błędne przyjęcie, że ubezpieczona A. G. podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu przez okres krótszy niż 12 miesięcy kalendarzowych i błędne zastosowanie w jej sprawie art. 48a ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej, a nie art. 48 ust. 1 i 2 tej ustawy.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wskazując, że okres pobierania zasiłku macierzyńskiego przez kobietę prowadzącą działalność gospodarczą i podlegania z tego tytułu obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu jest traktowany w różnych orzeczeniach, w tym aktualnych orzeczeniach Sądu Najwyższego, rozbieżnie: albo jako przerwa lub „zawieszenie” podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (jak w orzeczeniach Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2016 r., II UK 478/15, oraz z dnia 4 października 2018 r., III UZP 6/18) albo jako czas podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (jak w orzeczeniach Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2018 r., II UK 698/18 oraz z dnia 17 kwietnia 2018 r., I UK 73/17).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Przedstawione wątpliwości prawne dotyczą wzajemnych relacji art. 9 ust. 1c, art. 11 ust. 2 i art. 14 ust. 2 pkt 3 ustawy systemowej i na tym tle ujawniły się rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Według pierwszego stanowiska wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2016 r., II UK 478/15 (OSNP 2018 nr 2, poz. 22) oraz w uzasadnieniu uchwały z dnia 25 października 2015 r., III UZP 8/18 (LEX nr 2558420), z chwilą nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego dobrowolne ubezpieczenie chorobowe osoby prowadzącej pozarolniczą działalność ustaje. Zgodnie z drugim stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 sierpnia 2018 r., II UK 213/17 (OSNP 2019 nr 3, poz. 38), ubezpieczenie chorobowe osoby prowadzącej pozarolniczą działalność nie kończy się z chwilą rozpoczęcia pobierania zasiłku macierzyńskiego, ale ustaje dopiero w momencie zaprzestania korzystania z tego świadczenia. Powyższe zapatrywanie zostało - w sposób pośredni - podtrzymane przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 4 października 2018 r., III UZP 6/18 (OSNP 2019 nr 2, poz. 18). Przyjęto w nim bowiem, że jedynie przystąpienie przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w dniu następnym po zakończeniu pobierania zasiłku macierzyńskiego, powoduje „ciągłość ubezpieczenia”. Z kolei według trzeciego poglądu jurydycznego wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2018 r., II UK 698/16 (OSNP 2018 nr 10, poz. 139), w sprawie o wysokość zasiłku chorobowego, a

następnie podtrzymanego w całej rozciągłości przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 kwietnia 2018 r., I UK 73/17 (LEX nr 2540111), również w sprawie o zasiłek chorobowy, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe osoby prowadzącej pozarolniczą działalność, zainicjowane wnioskiem złożonym przed rozpoczęciem pobierania zasiłku macierzyńskiego, nie ustaje ani z chwilą rozpoczęcia, ani zakończenia pobierania zasiłku macierzyńskiego, ale trwa w sposób nieprzerwany tak długo, aż nie wystąpi którakolwiek z okoliczności wskazanych enumeratywnie w art. 14 ust. 2 ustawy systemowej.

Należy zauważyć, że powyższe rozbieżności w orzecznictwie zostały dostrzeżone i rozstrzygnięte w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2019 r., III UZP 2/19 (LEX nr 2694497). Przyjęto w niej, że rozpoczęcie pobierania zasiłku macierzyńskiego przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, która uprzednio została objęta dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym, powoduje ustanie ubezpieczenia chorobowego (art. 9 ust. 1c w związku z art. 14 ust. 2 pkt 3 w związku z art. 11 ust. 2 ustawy systemowej).

W związku z powyższym nie ma podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uwzględniając powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na mocy art. 102 k.p.c., biorąc pod uwagę, że w chwili wnoszenia skargi kasacyjnej rzeczywiście istniała rozbieżność w orzecznictwie Sądu Najwyższego.